

بررسی نقات ضعف و قوت خصوصی سازی در ورزش جمهوری اسلامی ایران

۱. پریسا صداقتی (دانشگاه آزاد اسلامی واحد سراب parisa.sedaghati@gmail.com ۰۹۱۴۴۳۱۸۱۲۶)

۲. ابوالفضل حسینجانی (دانشگاه آزاد اسلامی واحد میانه)

۳. کبری خارکن (عضو هیأت علمی مدرسه فنی و حرفه ای سما، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری)

۴. قاسم الیاسی (عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سراب)

تاریخ ارسال: ۱۳۸۹/۱۰/۳۰

بررسی نقات ضعف و قوت خصوصی سازی در ورزش جمهوری اسلامی ایران

چکیده فارسی

خصوصی سازی دیرینه ترین واژه اقتصادی در دوره اقتصاد نوین و توسعه ساختارهای مدنی هر جامعه بشدت مورد توجه قرار گرفته و در قانون برنامه سوم توسعه بعنوان یک ضرورت با هدف افزایش بهره وری سازمانها، ایجاد تعادل اقتصادی و استفاده بهینه از امکانات کشور به اجرا درآورده میشود. تدوین چشم انداز توسعه بی شک یکی از تحولات قابل توجه نظام برنامه ریزی، سیاستگذاری و قانون گذاری کشور است. ایجاد تعادل بین مالکیت دولتها و بخش خصوصی سازی، سازماندهی تعامل بین سازوکارهای دولتی و رفتار بخش خصوصی و در نهایت تنظیم مقررات حمایتی از منافع عموم مردم، بعنوان اصلی ترین موضوع در خصوصی سازی مورد توجه میباشد بنابراین منافع ملی در قالب واگذاری به بخشهای غیردولتی و در رأس آن خصوصی سازی میتواند منشأ تحولات در قلمروهای مربوطه اعم از اقتصادی، فرهنگی و ورزشی باشد. ورزش بعنوان عامل تاثیرگذار بر حیطه های اجتماعی و اقتصادی میتواند سیاست خصوصی سازی را نهادینه کرده و ترویج کند، بشرطی که بسترهای آن در جامعه شناخته شده و موانع پیش روی از بین برده شود تا بتواند بعنوان ابزار قوی برای رسیدن به توسعه پایدار موفق باشد. از این رو سیاست خصوصی سازی در بخش ورزش رویکرد نوینی جهت اشاعه پیام ورزش پایدار در کشور است که مدیران ورزش را در مواجهه با چالشها، ضعفها، کاستی ها و خطرات پیش روی یاری می کند.

واژگان کلیدی: خصوصی سازی، ورزش، مزایا، معایب

Advantages and disadvantages of privatization in Sport of iran

Privatization of most long-term economic development during the new economy and civil structures Hrdamh highly regarded And the third development plan Act as a necessity of organizations aimed at increasing productivity, balance economic and efficient use of state facilities to be implemented. Development prospects of developing undoubtedly significant developments planned system, state policy and legislation is. Balance between state ownership and privatization, organizing mechanisms of interaction between public and private behavior, and ultimately set the rules protect the interests of the public, as major privatization issue is considered [Read phonetically Dictionary - View detailed dictionary](#). So is national interest in the form of transfer to non-governmental sectors and privatization in the head origin could change in the respective territories, including economic, cultural and sport is. Sport as a factor affecting social and economic areas can privatization policy and institutional promotion prevails, provided that the substrates known in the community and facing obstacles in order to be destroyed as a powerful tool to achieve sustainable development is successful. Hence privatization policies in order to promote a new approach to sports exercise lasting message is that managers in the country face challenges in sports, weaknesses, shortcomings and risks facing helps.

Key words: privatization, sports, advantages, disadvantages

مقدمه

خصوصی‌سازی، دیرینه‌ترین واژه اقتصادی است که در دوره اقتصاد نوین و توسعه ساختارهای مدنی هر جامعه به شدت مورد توجه قرار گرفته و تحت حمایت منادپان تئوری سازمانی اقتصادی قرار گرفته است. خصوصی‌سازی هدفمند و هوشمند برای رشد و توسعه اقتصادی هر کشوری، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است و باید سرلوحه اهداف و محور راهبردها و طرح‌های برنامه‌ریزی اقتصادی و توسعه قرار گیرد (31). با وجودی که خصوصی‌سازی یکی از ابزارهای لازم تبدیل اقتصاد تحت کنترل دولت به اقتصاد بازار است، نوسنداروی تمامی مشکلات نیست. خصوصی‌سازی در شرایطی بیشترین تأثیر را دارد که بخشی از یک برنامه وسیع‌تر اصلاح اقتصادی و توسعه بخش خصوصی باشد. خصوصی‌سازی یعنی تغییر فضای حاکم بر مؤسسات دولتی به نحوی که در عین حفظ بافت اصلی فعالیت، صرفاً فضای مذکور تغییر یافته و شرایط بازار بر نحوه عملکرد مؤسسه طوری تأثیر گذارد که انگیزه و مکانیسم‌های بخش خصوصی ملاک تصمیم‌گیری در مؤسسه مذکور قرار گیرد (21).

اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ابتدا متمرکز بر یک اصل بنیادین بنام خصوصی‌سازی (نسبی) است که اساساً انسانها و لایه‌های مختلف آن به سمت آزادی اقتصادی سمت‌گیری طبیعی دارند و سپس زیر اصل این اصل، خصوصی‌سازی (سببی) است که با هدف انتقال بخشی از مالکیت‌های دولتی به اقشار مختلف با رویکرد توسعه عدالت اجتماعی به قشرهای آسیب‌پذیر امکان‌پذیر می‌گردد (۱).

اهداف خصوصی‌سازی

دولتها از انجام و اجرای فرآیند خصوصی‌سازی اهداف مختلفی را دنبال می‌کنند، بطور مثال در مالزی دولت در برنامه هشتم خود همچنان به تسهیل رشد اقتصادی تأکید می‌کند (۲۴). در ایتالیا سازمان خصوصی‌سازی این کشور یکی از اهداف خصوصی‌سازی را کاهش بدهی‌های دولت و رسیدن به شرایط لازم جهت الحاق به یورو اعلام کرده بود. به گزارش سازمان وزارت اقتصاد ایتالیا، درآمد حاصل از خصوصی‌سازی در بخش‌های مختلف دولت در طی ۱۰ سال بالغ بر ۸۸ میلیارد و ۶۷۸ میلیون یورو بوده است. دولت ایتالیا قصد دارد با واگذاری بیشتر این مبلغ را به ۱۰۰ میلیارد یورو برساند (۲۵). دولت ترکیه در پی سیاست‌های پیوستن به اتحادیه اروپا و تجارت جهانی و کاهش روند نامطلوب اقتصادی، خصوصی‌سازی را با هدف آزادسازی اقتصادی، درگیر کردن دولت در وظایف اصلی و بنیادی، کاهش نقش دولت در فعالیتهای اقتصادی، و افزایش کارایی و اثربخشی از سال ۱۹۸۴ آغاز کرد. در این

سال درآمد حاصل از خصوصی سازی ۹۳۸ میلیون دلار بوده است که این رقم در سال ۲۰۰۶، به ۸ میلیارد و ۶۵ میلیون دلار رسیده است (۲۳).

ارتقای کارآیی و بهره‌وری، هدف نهایی و اصلی خصوصی‌سازی است ولی بطور کلی می‌توان اهداف خصوصی سازی را به شکل زیر فهرست نمود:

- * شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی
- * گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی
- * ارتقای کارآیی بنگاه‌های اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی و انسانی و فناوری
- * افزایش رقابت پذیری در اقتصاد ملی
- * افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی
- * کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت در تصدی فعالیت‌های اقتصادی
- * افزایش سطح عمومی اشتغال
- * تشویق اقشار مردم به پس انداز و سرمایه‌گذاری و بهبود درآمد خانوارها (۲۲).

دلایل روی آوری به خصوصی سازی

دلایل روی آوردن به خصوصی سازی گرچه از کشوری به کشور دیگر متفاوت است اما غالباً بر آمیزه‌هایی از دلایل زیر استوار است. حمایت از خصوصی سازی، مباحثات زیادی را در افزایش مشارکت بخش خصوصی – با تأکید بر بهره‌گیری از فوائد اقتصادی خرد و کلان – ایجاد کرده است. برخی از اهم دلایل جهت‌گیری دولتها به سمت خصوصی سازی به شرح زیر است:

- * عدم توان بنگاه‌های دولتی از توزیع کارآی محصولات و خدمات خود.
- * قابلیت محدود بنگاه‌های دولتی جهت تدارک مسکن، دفع ضایعات و...
- * به هدر رفتن منابع مالی محدود دولتی به علت کمبودها و سوبسیدهای مورد نیاز.

* سوگیری اقتصاد به سمت سیستم بازارگرا.

* افزایش کارایی اقتصاد ملی جهت کاهش نارساییهای بودجه ای و ایجاد درآمد.

* غلبه بر مشکلات و رفع ضعف موسسات عمومی.

* توسعه بخش خصوصی.

* حداکثرسازی نتایج فعالیتهای اقتصادی (۲).

مشارکت مردمی و بخش خصوصی

آمارها در زمینه تأمین منابع مالی و امکانات زیربنایی، علیرغم افزایشی که طی سالهای اخیر داشته است هماهنگ با شاخص های رشد در کشورهای توسعه یافته نمی باشد. علاوه بر نامتناسب بودن مقدار فضا و امکانات با شاخص های رشد جمعیتی، میزان بهره وری آن نیز بدلیل اینکه بالغ بر ۷۵ درصد آن در نهادهای دولتی است پایین می باشد (۳). یکی از بزرگترین مشکلات شهرهای بزرگ، کمبود فضاهای ورزشی و توزیع صحیح آن با توجه به جمعیت هر منطقه و همچنین کمبود و ناکافی بودن منابع مالی سازمان تربیت بدنی برای ایجاد اماکن ورزشی است. بنابراین معضل کمبود مکان های ورزشی با اعتبارات فعلی حل نخواهد شد. بنابراین مشارکت بخش خصوصی و مردمی در توسعه اماکن ورزشی ضروری می نماید. برای احداث و اداره اماکن ورزشی و تجهیز آنها نیاز مبرم به مشارکت بخش خصوصی، برای جبران کمبودهاست.

خصوصی سازی در بعضی از کشورها سهم ورزش را از تولید ناخالص ملی به ۱ تا ۲ درصد رسانده است (۵). و در اروپا فقط در سال ۲۰۰۲-۲۰۰۱ از صنعت فوتبال، باشگاهها درآمدی بالغ بر ۷/۱ میلیارد پوند داشته اند (۵). در انگلستان مشارکت در ۵۰۰ پروژه ورزشی به ارزش ۲۳ میلیارد پوند از سوی بخش خصوصی موجب شد، کسری بودجه دولت در بخش احداث اماکن ورزشی برطرف گردد (۸). تجربه چند دهه اجرای خصوصی سازی در نقاط مختلف جهان نیز حاکی از آن است که، دستاوردهای مثبت و موفقیت آمیزی را در کشورهای توسعه یافته به سبب داشتن زیر ساخت ها و ابزارهای مناسب به بار آورده است (۷).

خصوصی سازی و ورزش

در قانون برنامه سوم توسعه، خصوصی سازی به عنوان یک ضرورت و با هدف کوچک یا منطقی کردن اندازه دولت، افزایش کارایی و بهره وری سازمانها، کیفیت مطلوب ارایه خدمات و همچنین فراغت بیشتر مدیران بمنظور نظارت و هدایت بهتر پیش بینی شده است (۱۸). در طول ۳/۵ سال واگذاری های اخیر، سازمان خصوصی سازی، حدود ۳۳ هزار میلیارد تومان (حدود یک سوم کل دارایی های دولت) را واگذار کرده است. طبق این آمار، ایران در مقایسه با آمار واگذاری کشورهای اروپایی، خاورمیانه و آمریکای لاتین، بیشترین واگذاری را داشته است. ترکیه ۴ هزار و ۲۰۰ میلیارد ریال واگذاری داشته است، فرانسه که بالاترین سطح واگذاری را در اروپا داشته، ۱۷/۵ میلیارد یورو، ارزش کل واگذاری های آن کشور بوده که این رقم از واگذاری های کشورمان کمتر می باشد (۲۷). واگذاری طی برنامه دوم توسعه (۱۳۷۸-۱۳۷۴) نسبت به برنامه اول توسعه ۱۸۵ درصد رشد داشته است و همچنین واگذاری در طول برنامه سوم توسعه نسبت به برنامه دوم توسعه حدود ۳۳۰ درصد رشد داشته است (۳۰).

عوامل مؤثر بر خصوصی سازی در ورزش

یکی از راههای ویژه و مؤثر برای اشاعه پیام ورزش پایدار مشارکت دادن بخش خصوصی در انواع فعالیتها و همکاریهاست. بنظر می رسد عدم حصول هر یک از این عوامل می تواند خود به مانعی در راه اجرای این سیاست در ورزش تبدیل شود.

۱- سهم بخش خصوصی در کارآفرینی ورزش:

ورزش یکی از حیطه های پر رونق اقتصادی برای ایجاد اشتغال است " در اروپا ۳ میلیون نفر بطور مستقیم در ورزش شاغلند ". از طرفی در ورزش علاوه بر نیروی کار استخدام شده، بخشی از امور توسط نیروهای داوطلب انجام می شود که هر چند میزان آنها در کشورهای مختلف متفاوت است ولی در اکثر کشورها، داوطلبان یک بخش اساسی در ورزش هستند (۳). در فرانسه یکی از اهداف خصوصی سازی در ورزش ایجاد ۵۲۵۷ شغل از طرف بخش خصوصی در ورزش طی ۳ سال از ۱۹۹۶ بوده است (۱۶).

۲- سهم ورزش در سبد هزینه خانوار:

طبقات و قشرهای مختلف ایران از نظر سهم ورزش در زندگی متفاوتند و سه عامل مهم سرمایه فرهنگی، سرمایه اقتصادی و وقت آزاد تعیین کننده سهم هزینه ورزش است و حتی تعیین کننده نوع ورزش است.

۳- بهره وری سرمایه گذاری در ورزش:

باشگاههای ورزشی در کشورهای پیشرفته علاوه بر فعالیتهای فرهنگی و اجتماعی، بصورت نهادهای اقتصادی در صنعت ورزش هستند. این باشگاهها از لحاظ مالی بسیار شفاف عمل کرده و مالیات های خوبی هم به دولت پرداخت می کنند(۵). این در حالی است که ۳۰ تا ۴۰ درصد مردم اروپا به تفریحات، ورزش و گردشگری می پردازند و کمتر از ده درصد هزینه های مردم اروپا مربوط به ورزش باشگاهی است. در این کشورها که خصوصی سازی در ورزش آنها به وقوع پیوسته، چنانچه در منابع درآمدی دیده می شود، سرمایه گذاری در ورزش برای بخش خصوصی صرفه اقتصادی دارد.

۴- عوامل فرهنگی و حقوقی:

در ایران، ورزش نتوانسته است به عنوان یک عامل فرهنگی جایگاه مناسب خود را در فرهنگ ایرانیان بیابد، و از این رو بسیاری از مشکلات ورزش کشور به بینش های فرهنگی مربوط می شود تا امکانات مادی، به گونه ای که ایرانیان، هنوز ورزش را امری ضروری و غیر قابل جایگزین در زندگی خود به رسمیت نشناخته اند.

در حالیکه در برنامه سلامت ۲۰۱۰ اروپا، ورزش اولین شاخص عمده سلامتی مطرح شده است و هزینه ورزش با هزینه درمان ارتباط تنگاتنگی دارد، و براساس آمار سازمان جهانی بهداشت هزینه درمان فقط برای چاقی در کشورهای مختلف بین ۲ تا ۷ درصد هزینه درمان ملی است، در ایران فقط ۶/۵ میلیون نفر (کمتر از ۱۰ درصد) مردم در ورزش همگانی شرکت می کنند(۵).

واگذاری فعالیت های دولتی به بخش خصوصی بعنوان یکی از راه حل های بحران اقتصادی و افزایش رشد مطرح شده و میتواند منشاء تحولات بنیادی در کشور باشد(۱۵). از اینرو مصرف کارآتر منابع، مشارکت عمومی، کاهش ریسک سیاسی، رشد اقتصادی بیشتر، کاهش تورم ساختاری، کمک به تحکیم مالی از طریق تأثیر مثبت بر کنترل خالص بدهی ها و... از جمله منافع حاصل از خصوصی سازی است(۲۸). مزایای خصوصی سازی وقتی تأمین می شود که دولت ایجاد محیط رقابتی را تضمین کند، رویه های مناسب برای کاهش هزینه، افزایش کیفیت و حمایت از بنگاههای کوچک و متوسط و بازسازی بنگاههای دولتی را فراهم کند و قوانین مؤثری برای کاهش بی عدالتی و فساد تنظیم کند(۲۰).

موانع خصوصی سازی

در کشور ما در تمام حوزه ها اقتصاد دولتی حضور گسترده ای دارد و این یکی از بزرگترین موانع اصلی برای خصوصی سازی ورزش است. عمده ترین این موانع نبود قوانین کافی برای مدیریت بخش خصوصی، نبود نهادهای رسمی منسجم و توانمند غیر دولتی حمایت از مصرف کننده با جایگاه قانونی لازم، عقب مانده بودن قوانین بازارها، بورس اوراق بهادار و کلاً نبود قوانین و تشکیلات مبارزه با پولشویی و ده ها مورد دیگر تنها از نقیصه های قانونی برای حرکت کارآمد و اثر بخش خصوصی سازی می باشند. همچنین بی ثباتی و نامطمئن بودن شرایط اقتصادی ملی، ابهام سیاسی در مورد خصوصی سازی (تزلزل سیاسی)، مخالفت گروههای ذینفع قوی، تقاضای محدود و بازارهای مالی ضعیف، مقاومت مدیران و کارکنان بنگاههای دولتی، تأخیرها و پیچیدگیهای بوروکراتیک، قوانین نامطمئن و ناقص مالکیت، قوانین محدود کننده و مالیاتهای سنگین، حسادت عمومی نسبت به کارآفرینان خصوصی به عنوان موانع در درجه بعدی قرار دارند (۲، ۱۷)، طبق پژوهشی بیان داشت سیاست خصوصی سازی در ایران با مسایل معنا شناسی، نظری، تشخیص راهبردی و اشکالات سیاسی روبرو بوده و مرجع حل کننده آن مشخص نیست. یکی از موانع عمده، تداعی مفهوم مستضعف و مستکبر در قالب بی سرمایه و سرمایه دار است که در جامعه به اشتباه این مفاهیم با هم تداعی و تبلیغ شده اند و در سطح عموم مردم مفهوم سرمایه دار و سرمایه گذار با هم تمیز داده نمی شود. (۱۹) طی تحقیقی بیان داشت دو نوع عمده موانع در سر راه خصوصی سازی وجود دارد: موانع اجرایی - اداری، و موانع اقتصادی - سیاسی. که برآیند آنها سبب کند شدن خصوصی سازی شده است. بنابراین وی مهم ترین موانع خصوصی سازی را قدیمی بودن قوانین کار - تجارت و عدم تدوین قوانین جدید، تعدد منابع تصمیم گیری، عدم اتخاذ شیوه های مناسب برای اجرا، سیاستگذاری مقطعی با توجه به مشکلات پیش آمده در حین اجرا، فقدان قوانین محکم و قابل اعتماد برای جلوگیری از سوء استفاده هر دو طرف، و عدم کفایت و کارآیی مدیریت اجرای خصوصی سازی و ضعف درونی اقتصاد دانست.

نتیجه گیری

خصوصی سازی در تمام عرصه ها بخصوص در عرصه اقتصادی، زمینه بیشتر مشارکت مردمی در فعالیت های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی را هموار ساخته و بدون شک این مشارکت گسترده می تواند در یک جامعه، پایه های دموکراسی را تحکیم بخشیده و نظارت مردم بر عملکرد دولت بویژه عملکرد اقتصادی آن را بیشتر نماید (۲۹). شرایط حاکم بر ورزش کشور، حکایت از آن دارد که در طول سه دهه گذشته، بخش های مختلف ورزش همگانی، قهرمانی، آموزشی و پرورش و... در سیطره مستقیم دولت یا مؤسسات وابسته آن بوده است بطوری که، امکان زمینه سازی فعالیت های سرمایه گذاری بخش های غیردولتی بنحو مطلوب و مناسب فراهم نشده است. حال اینکه، در کشورهای پیشرفته، ورزش دارای دو نوع سازماندهی موازی و مردمی است. این دو بخش از یک طرف، بر یکدیگر نظارت، نقد و ارزیابی داشته و بازخوردهای اصلاحی ایجاد می کنند و از طرف دیگر، سازگاری و هماهنگی ایجاد نموده و با تقسیم وظایف، نهایتاً ورزش ملی را به سامان رسانده و در جهت اهداف استراتژیک سوق می دهند (۱). بنابراین، منطق سیاست خصوصی سازی در چنین شرایطی، واگذاری بخش از اختیارات موضوع تصدی گری در ورزش است که می تواند در جهت ارتقاء ورزش موثرتر واقع شود (۳).

خصوصی سازی همانند بسیاری از سیاست های دیگر، از جمله روندهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی می باشد و مهمترین اهداف آن، تمرکززدائی در اقتصاد و جلب مشارکت بیشتر مردم در فعالیت های تولیدی، خدماتی و دستیابی به سطح بالاتر و ارتقای رشد اقتصادی است (۹).

سیاست خصوصی سازی در ورزش رویکرد جدید و نوینی در کشور ماست که مدیران ورزش را برای مواجهه با چالش ها، ضعف ها، کاستی ها و خطرات پیش روی می دهد (۱۳). از سیاست خصوصی سازی در ورزش انتظار می رود که در هر دو زمینه همگانی و حرفه ای سبب رشد و توسعه روز افزون گردد، و منجر به تولید سرمایه و کار، کسب درآمد و کم شدن هزینه های دولت شود (۱۳).

ورزش به عنوان یکی از عوامل تاثیر گذار بر حیطه های اجتماعی، اقتصادی و حتی بین المللی در بسیاری از کشورهای جهان مورد توجه قرار گرفته (حجتی ۲۰۰۶)، از اینرو می تواند سیاستی همچون خصوصی سازی را نهادینه و ترویج کند، بشرطی که بسترها و زمینه های آن در جامعه شناخته شده و موانع و مشکلات پیش روی از بین برده شود، تا بتواند بعنوان ابزاری قوی برای رسیدن به توسعه پایدار موفق باشد (۴).

سهم ورزش در اقتصاد ملی، رابطه مستقیم با میزان سرمایه گذاری های انجام شده در بخش ورزش دارد. که در شرایط حاضر که با

توجه به محدودیت‌ها و تنگناهایی که بخش خصوصی برای مشارکت در توسعه ورزش کشور دارد در مقایسه با کشورهای توسعه یافته بسیار پایین می‌باشد. به ترتیبی که در کشورهای ایتالیا، انگلستان و آلمان نسبت اقتصاد ورزش به تولید ناخالص داخلی (GDP) کل ۲ درصد، ۱/۷ درصد و ۱/۴ درصد است حال اینکه، این نسبت در کشور ایران ۳۸٪ درصد می‌باشد (۱۰). در مواجهه خصوصی سازی و ورزش هم می‌توان گفت، عدم وجود فهم مشترک و نبود راهبرد اساسی و اصلی سبب شده که هر فرد یا گروهی براساس عقاید خود، راهبردهای غیررسمی را تدوین کرده و حتی اجرا کند (۱۱). اما آنچه که به واقعیت نزدیک می‌نماید این است که به دلیل دولت مداری ورزش، حرکت‌های اقتصادی در ورزش ایران وجود نداشته و یا تمایلی برای سرمایه گذاری در آن وجود ندارد و اگر حرکت جدی شکل گرفته براساس اجبار و از سوی فدراسیون‌های بین المللی بوده و فدراسیون‌های ورزش ایران برای ادامه فعالیت به آن شرایط تن در داده اند (۳۲). خصوصی سازی در ورزش در راستای سیاست‌های برنامه‌های پنج ساله دولت، اگر به درستی صورت پذیرد می‌تواند ظرفیتها و قابلیت‌های جامعه ورزش را بیشتر کرده و موجبات تحول و کارآیی بهتر را فراهم سازد (۳). از اینرو بطور حتم، موانع و مشکلات بر سر راه اجرای خصوصی سازی ورزش وجود داشته و دارد، که شناسایی و برطرف کردن آنها، کمک شایانی به پیشبرد آن می‌کند، و اگر اصلاحاتی در این زمینه انجام گیرد، برنامه خصوصی سازی در ایران نیز همانند کشورهای صنعتی پیشرفته موفق خواهد بود (۱۲).

منابع مورد استفاده:

۱. افروزه، محمد صادق، (۱۳۸۵)، بررسی تعامل شهرداریها با ادارات تربیت بدنی شهرستانها، تهران، اولین همایش ملی شهر و ورزش.
۲. آقایی، لیلا، (۱۳۸۵)، بررسی نحوه مشارکت بخش خصوصی در ساخت اماکن ورزشی در کلانشهر تهران، اولین همایش شهر و ورزش.
۳. بابائی، علی اکبر، (۱۳۷۹)، بستر سازی نخستین شرط حرکت خصوصی سازی، ماهنامه علمی-آموزشی تدبیر، شماره ۱۰۹، ص ۷۹.
۴. برهانی، حمید، (۱۳۸۷)، تبیین و تشریح موانع خصوصی سازی بانکها، پایگاه تخصصی اطلاع رسانی، تحلیلی و خبری سند چشم انداز و اصل ۴۴.
۵. بی پارکس، زانت و آرلی زنگر، بوری و کوارترمن، جرومه، (۱۳۸۵)، مدیریت ورزشی معاصر، مترجمان: دکتر سید محمد حسین رضوی، محسن بلوریان، آمل، نشر شمال پایدار، موسسه فرهنگی شمال چاپ اول.
۶. بی پارکس، زانت و همکاران، (۱۳۸۲)، رضوی، سید محمد حسین. بلوریان، محسن، مدیریت ورزشی معاصر، انتشارات نور، ص ۱۳.
۷. بهشتی، کوروش، (۱۳۸۷)، الزامات خصوصی سازی، bankdarebozorg-germily.
۸. بیگدلی، علی اصغر، (۱۳۸۷)، دست اندازهای خصوصی سازی ورزش، روزنامه ابتکار، (www.ebtekarnews.com).
۹. پیشینه سهام عدالت در جهان (بورس نیوز)، (۱۳۸۶)، www.irportfolio.com.
۱۰. تقوی، مهدی و دیگران، (۱۳۷۴)، خصوصی سازی از تئوری تا عمل، مجموعه مقالات، انتشارات آگاه، ص ۹.
۱۱. جنوبی، پیمان، (۱۳۸۶)، راه سخت خصوصی سازی، نسخه شماره ۱۵۶۶.
۱۲. حیدری کردزنگنه، غلامرضا و عالی پور، زهره، (۱۳۸۷)، مهندسی فرهنگ خصوصی سازی، انتشارات پندار پارس، چاپ دوم.
۱۳. خبیری، محمد، (۱۳۸۴)، ساختار مالی و مدیریت باشگاهها و فدراسیونهای ورزشی کشور، مجموعه مقالات اولین کنگره بین المللی مدیریت ورزش در ایران، اصفهان.
۱۴. خصوصی سازی در ایتالیا، (۲۰۰۶)، حجتی، علی، سازمان خصوصی سازی ایران، سلسله مقالات.
۱۵. خلیل زاده، مرتضی، (۱۳۸۶)، خصوصی سازی و تاثیر آن بر اقتصاد، روزنامه رسالت، شماره ۶۳۷۶، ص ۶.
۱۶. رواسائی، شاپور، (۱۳۸۴)، خصوصی سازی و پیامدهای آن، دو ماهنامه علمی-ترویجی اطلاعات سیاسی-اقتصادی، موسسه اطلاعات، شماره ۲۱۴-۲۱۳، ص ۱۷۴.
۱۷. زاد بوم، حمید، (۱۳۷۳)، بررسی مشکلات وموانع خصوصی سازی در ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه امام صادق (ع).
۱۸. صفایی فراهانی، محسن، (۱۳۸۷)، گروه اقتصاد ورزش - خبرگزاری موج.
۱۹. طهماسبی بلداجی، فرهاد (محمد)، (۱۳۷۸)، موانع خصوصی سازی در ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه امام صادق (ع).
۲۰. طیب نیا، علی و محمدی، حسین، (۱۳۸۳)، مقایسه کارآیی سرمایه گذاری در بخش های دولتی و خصوصی در ایران در دوره ۱۳۸۰-۱۳۵۰، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ماهنامه علمی-ترویجی برنامه و بودجه، شماره ۸۷، ص ۳۵-۳.

۲۱. علی اکبر، مهدی، (۱۳۸۲)، خصوصی سازی از برنامه اول توسعه تاکنون. سازمان خصوصی سازی ایران..
۲۲. کمیجانی، اکبر، (۱۳۸۲)، ارزیابی عملکرد سیاست خصوصی سازی در ایران، تهران وزارت امور اقتصاد و دارائی، ص ۳۲.
۲۳. کوبال، جاشی، (۲۰۰۵)، نگاهی کلی به خصوصی سازی در جنوب آسیا، سازمان خصوصی سازی ایران، ۱۳۸۴، سلسله مقالات.
۲۴. کیانی، منوچهر، «خصوصی، شرایط و تجربیات»، ناشر: سازمان صنایع ملی ایران، معاونت طرح و برنامه، ۳۰.
۲۵. کیلروی، سونیا و نلیس، جان، (۲۰۰۶)، خصوصی سازی در بخش های رقابتی گزارشی از وضعیت کنونی، سازمان خصوصی سازی ایران، بانک جهانی.
۲۶. مرادی، بهنام، (۱۳۸۴)، ابعاد خصوصی سازی و آثار آن بر سرمایه گذاری بخش خصوصی، دوماهنامه علمی-ترویجی اطلاعات سیاسی-اقتصادی، موسسه اطلاعات، شماره ۲۱۴-۲۱۳، ص ۱۸۰.
۲۷. نادری، عزت... و همکاران، (۱۳۸۳)، روش های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی، نشر بدر، ص ۶۱.
۲۸. نصیرزاده، غلام، (۱۳۶۹)، خصوصی سازی شرکت های دولتی، مؤسسه تحقیقاتی و فرهنگی کمال ص ۶۳.
۲۹. نظری، رسول و یکتایار، مظفر و رضائی، ابوالفضل، (۱۳۸۷)، زیر بناهای موانع خصوصی سازی در ورزش ایران، همایش ملی مدیریت ورزشی با تاکید بر سند چشم انداز ۲۰ ساله ایران.
۳۰. هیوز، آون، (۱۳۷۷)، مدیریت دولتی نوین، الوانی سید مهدی و معمارزاده، غلامرضا و خلیلی، سهراب، ص ۴۹.
۳۱. یوسفی، بهرام، (۱۳۸۴)، توصیف اشتغالزایی باشگاه های ورزشی بخش خصوصی شهر کرمانشاه، اولین کنگره بین المللی مدیریت تربیت بدنی ایران، اصفهان، سلسله مقالات.

32. Gustafson , Thomes F . Mclean Daniel Dz,(2002), An Empirical Analysis of the Privatization of Public Golf Courses in three Mojor united States cities.